

Avdelningen för resurseffektivt samhälle

Konfidentialitet
1Er beteckning
KN2023/02548Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.e@regeringskansliet.se
sandra.lennander@regeringskansliet.se

Yttrande angående Remiss av förslag till förordning om bidrag för energieffektivisering i småhus

Sammanfattning

- Energimyndigheten välkomnar regeringens initiativ till åtgärder som främjar effektiv energianvändning och minskat effektbehov.
- Energimyndigheten tillstyrker förslaget till förordning om bidrag för energieffektivisering i småhus.
- Energimyndigheten vill uppmärksamma regeringen på att den föreslagna förordningen behöver uppfylla krav i ramförordningen för energimärkning, (EU) 2017/1369, vilket innebär att ställa krav på vilka energieffektivitetsklasser produkter måste nå för att kunna vara aktuella för bidrag.
- Energimyndigheten föreslår att förordningens titel ändras till "Förordning om bidrag för konvertering av uppvärmningssystem och energieffektivisering i småhus" för att undvika felaktiga förväntningar på effekter av bidragsåtgärder.
- Energimyndigheten föreslår att även installationsåtgärder för förbättrad ventilation och återvinning av värme ur frånluften är bidragsberättigade.
- Energimyndigheten menar att ett förtydligande av begreppen "eluppvärmning", "gasuppvärmning" behövs för att underlätta för bidragssökande att förstå om den är bidragsberättigad.
- Ordet "styrbar" kopplat till värmepumpar behöver definieras för att tydliggöra vad det är som ska styras i värmepumpen.

- Energimyndighetens komplementära och främjande insatser Husguiden och den kommunala energi- och klimatrådgivningen kan bidra till ett mer effektivt genomförande av bidraget.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten välkomnar regeringens initiativ till åtgärder för att konvertera direktverkande el till vatten- eller luftburet system, samt klimatskärmsåtgärder; som främjar effektiv energianvändning och minskat effektbehov.

Energimyndigheten tillstyrker förslaget till förordning om energieffektivisering i småhus.

För att uppfylla reglerna i EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2017/1369 av den 4 juli 2017 om fastställande av en ram för energimärkning och om upphävande av direktiv 2010/30/EU, behöver det i förordningen anges villkor för de produkter som är bidragsberättigade. Artikel 7.2 i nämnda förordningen anger att då medlemsstaterna tillhandahåller incitament för produkter som omfattas av krav på energimärkning, ska stödet vara riktat mot produkter i de två högsta i betydande grad utnyttjade energiklasserna. Krav på energimärkning omfattar många produkter relaterade till uppvärmning, däribland:

- Luftluftvärmepumpar, (EU) 626/2011
- Värmepumpar för vattenburna system (tex bergvärmepumpar, luftvattenvärmepumpar, frånluftsvärmepumpar) (EU) 811/2013
- Ventilationsaggregat, (EU) 1254/2014
- Varmvattenberedare och ackumulatortankar, (EU) 812/2013
- Rumsvärmare (tex kaminer). (EU) 1186/2015
- Fastbränslepannor, (EU) 2015/1187

Energimyndigheten kan bistå med mer detaljerad information kring reglerna om energimärkning inför utformningen av bestämmelserna i förordningen samt eventuellt stödande informationsmaterial som kan vara nödvändigt för att konsumenterna ska kunna avgöra vilka produkter som är bidragsberättigade.

Energimyndigheten vill uppmärksamma regeringen på att konverteringsåtgärder inte alltid kan likställas med energieffektivisering, då särskilt konverteringsåtgärder från eluppvärmning kan leda till ökad både primär- och slutlig energianvändning. Bidragets titel kan leda till felaktiga förväntningar på effekter av bidragsåtgärder. Energimyndigheten föreslår att titeln ändras till ”Förordning om bidrag för konvertering av uppvärmningssystem och

energieffektivisering i småhus". Första stycket i §3 föreslås därmed att kompletteras med "konvertering av uppvärmningssystem".

Energimyndigheten föreslår att det även ska vara möjligt att söka bidrag för installationsåtgärder för förbättrad ventilation och värmeåtervinning ur frånluften. Ventilationsåtgärder minskar ventilations- och läckageförluster, klimatskrämsåtgärder minskar husets transmissionsförluster vilka tillsammans är de förluster som uppstår i en byggnad. Genom att låta ventilationsåtgärder vara bidragsberättigade uppstår fler möjliga energieffektiviseringsåtgärder i småhus som kan minska dess energianvändning. Ventilationsåtgärder kan även leda till att husets inomhusmiljö förbättras.

Energimyndigheten ser ett särskilt behov av förtydligande av definitionerna av orden "eluppvärmning" och "gasuppvärmning" som bidragsgrund, för att tydliggöra vilka hus och åtgärder som är bidragsberättigade. Syftet med förordningen är att minska effektbehovet för rumsuppvärmning och uppvärmning av tappvarmvatten i el- eller gasvärmda hus. Definitionen "behovet för uppvärmning och tappvarmvatten till minst 50 procent försörjs av el, och [...] gas" riskerar att inkludera uppvärmningsformer som har relativt låg potential att uppfylla bidragets syfte, som värmepumpar och fastbränslekaminer.

Energimyndigheten föreslår följande definitioner för att förtydliga och nå större effekt av bidraget:

eluppvärmning: "värmesystem där behovet för rumsuppvärmning och tappvarmvatten försörjs av el via elradiatorer med en elvärmd varmvattenberedare eller ett vattenburet värmedistributionssystem kopplat till en elpanna", och

gasuppvärmning: "värmesystem där behovet för rumsuppvärmning och tappvarmvatten försörjs via ett vattenburet värmedistributionssystem kopplat till en gaspanna."

Med dessa snävare definitioner är det tydligare vilka hus som är bidragsberättigade. Det kan även leda till att förordningens syfte uppnås i högre grad. Åtgärder för konvertering och energieffektivisering i hus med direktverkande el eller vattenburet värmedistributionssystem med elpanna eller gaspanna, ger en större minskning av effektbehov för rumsuppvärmning och uppvärmning av tappvarmvatten än med nuvarande avgränsning. En snävare definition innebär dock att färre hus blir bidragsberättigade. Om bidraget är utformat med avsikt att inkludera så många som möjligt, är föreslagen definition tillräcklig.

I förordningen nämns "styrbar" kopplad till värmepumpar, utan att definieras. Tillgängliga värmepumpar på den europeiska marknaden är idag styrbara, men typ och grad av styrning framgår inte i förslaget. Om särskilda krav önskas på styrningen behöver det framgå i förordningen. Beroende på önskemål eller krav

på styrning av värmepumpar kan Energimyndigheten bistå med mer information och vägledning kopplad till formulering av krav på styrning av värmepumpar.

Energimyndigheten föreslår att de komplementära och främjande insatser som Energimyndigheten bedriver kan bidra till ett mer effektivt genomförande av bidraget. Husguiden och den kommunala Energi- och klimatrådgivningen har som fokus att stimulera och främja energieffektiv drift och renovering av småhus och kan vara en stödjande och informerande part till bidragssökande.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Robert Andrén. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit chefsjuristen Rikard Janson, tf avdelningschefen Heléne Axelsson, enhetschefen Veronica Eade, handläggaren Emma Olsson och handläggaren Carl-Magnus Palmblad. Den sistnämnda har varit föredragande.

Detta beslut är elektroniskt signerat i Energimyndighetens ärendehanteringssystem och saknar därför underskrift